

श्री लक्ष्मीनृसिंहाय नमः

Sr	Date	Remarks	By
1	30-05-2017	Typing Started on	H K Srinivasa Rao
2	30-05-2017	Typing Ended on	H K SRINIVASA RAO
3	09-06-2017	I Proof Reading	H K SRINIVASA RAO & M S VENUGOPAL
4	09-06-2017	Published	H K Srinivasa Rao

|| ಶ್ರೀಹಯವದನರಂಗವಿಟ್ಟಲಗೋಪೀನಾಥೋವಿಜಯತೇ ||

Blessed by Lord and with His divine grace, we are pleased to publish this Magnanimous Work of Sri Acharya Madhwa. It is a humble effort to make available this Great work to Sadhakas who are interested in the noble path of propagating Acharya Madhwa's Philosophy.

With great humility, we solicit the readers to bring to our notice any inadvertant typographical mistakes that could have crept in, despite great care. We would be pleased to incorporate such corrections in the next versions. Users can contact us, for editable version, to facilitate any value additions.

Contact: H K SRINIVASA RAO, NO 26, 2ND FLOOR, 15TH CROSS, NEAR VIDHYAPEETA CIRCLE, ASHOKANAGAR, BANGALORE 560050. PH NO. 26615951, 9901971176, 8095551774, Email : srkarc@gmail.com

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸುಕೃತದ ಫಲವಾಗಿ ಮಧ್ವಮತದಲ್ಲಿ ಜನಿಸಲು, ಪ್ರೇಮಮೂರ್ತಿಗಳಾಗಿ ನನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದ, ಈ ಸಾಧನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿದ, ನನ್ನ ಪೂಜ್ಯ ಮಾತಾ-ಪಿತೃಗಳಾದ, ದಿವಂಗತರಾದ ಲಲಿತಮ್ಮ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣರಾವ್ ಹೆಚ್ ಆರ್ ಇವರ ಸವಿ ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ಈ "ಜ್ಞಾನಯಜ್ಞ"

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು: ಶ್ರೀರಾಘವೇಂದ್ರಸ್ವಾಮಿಗಳ ಮಠ-ಮಂತ್ರಾಲಯ ಇವರಿಂದ ಪ್ರಕಾಶಿತವಾದ ಸದಾಚಾರ ಮುಕ್ತಾವಲಿ, ಹಾಗೂ ಶ್ರೀ ಪ್ರಾಣನಾಥಾಚಾರ್ಯ ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಪಾಂಗರಿ ಇವರಿಂದ ಸಂಗ್ರಾಹಕವಾದ 'ದೇವಪೂಜಾ ಸೂಕ್ತಗಳ ಪ್ರತಿಪದ ಅನ್ವಯಾರ್ಥ ಭಾವಾರ್ಥಗಳು' (ಶ್ರೀ ತಾತಾಚಾರ್ಯ - ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯ ಪಾಂಗರಿ ಇವರಿಂದ ಲಿಖಿತವಾದ ಕೃತಿ)

मन्युसूक्तपुनश्चरणविधिः

प्राणायामः

उग्रं वीरं महाविष्णुं ज्वलन्तं सर्वतोमुखम्।
नृसिंहं भीषणं भद्रं मृत्युमृत्युं नमाम्यहम्॥

ऋषिच्छन्दो देवताः

अस्य श्री मन्युसूक्तमन्त्रस्य तापसो मन्युः भीमसेनो वा ऋषिः। आद्यायाः जगती छन्दः।
ततो नवानां त्रिष्टुप् छन्दः। ततश्चतुर्णां जगती छन्दः। मन्युनामक श्रीलक्ष्मीनृसिंहो देवता। मन्युसूक्तमन्त्र
पुरश्चरणे विनियोगः।

पञ्चाङ्गन्यासः

उग्रं वीरं महाविष्णुं - हृदयाय नमः। ज्वलन्तं सर्वतोमुखं - शिरसे स्वाहा। नृसिंह भीषणं भद्रं - शिखायै
वौषट्। मृत्युमृत्युं नमाम्यहं - कवचाय हुम्। उग्रं वीरं महाविष्णुं ज्वलन्तं सर्वतोमुखम्। नृसिंहं भीषणं भद्रं
मृत्युमृत्युं नमाम्यहम् - अस्त्राय फट्॥

ध्यानम्

वज्रकल्पं त्रिनयनं सर्वशत्रुनिषूदनम्।
द्वात्रिंशदायुधोपेतं ध्याये त्वां मन्यु रूपिणम्॥
ध्यायेनृसिंहमुरुवृत्त-रवित्रिनेत्रं जानुप्रसक्त-करयुग्ममथापराभ्याम्।
चक्रं धरं च दधतं प्रियया समेतं तिग्मांशु-कोट्यधिक-तेज-समग्र्यशक्तिम्॥

सङ्कल्पः

श्रीमन्मध्वाचार्याणां हृत्कमलमध्यनिवासि वासुदेव-सङ्कर्षण-प्रद्युम्नानिरुद्ध-चतुर्मुर्त्यादि अनन्तावतारात्मक
मुख्यप्राणस्थ-मन्युनामक-श्रीलक्ष्मीनृसिंहप्रेरणया, मन्युनामक श्रीलक्ष्मीनृसिंह प्रीत्यर्थं (मनोभीष्टसिद्ध्यर्थं)
मन्युसूक्त-मन्त्र-पुनश्चरणं करिष्ये॥

मन्युसूक्तमन्त्रः

श्रीगुरुभ्यो नमः हरिः ओं॥

यस्तै मन्योऽविधद्वज्र सायक सह ओजः पुष्यति विश्वामानुषक्।
साह्याम दासमार्य त्वया युजा सहस्कृतेन सहसा सहस्वता ॥ 1 ॥
मन्युरिन्द्रा मन्युरेवास देवो मन्युर्होता वरुणो जातवैदाः।
मन्युं विश ईळते मानुषीर्याः पाहि नौ मन्यो तपसा सजोषाः॥ 2 ॥

अभीहि मन्यो त्वसस्तवीयान् तपसा युजा वि जहि शत्रून्। अमित्रहा वृत्रहा दस्युहा च विश्वा वसून्या भारा त्वं नः ॥ 3 ॥
त्वं हि मन्यो अभिभूत्योजाः स्वयम्भूर्भामौ अभिमातिषाहः। विश्वचर्षणिः सहुरिः सहावानस्मास्वोजः पृतनासु धेहि ॥ 4 ॥
अभागः सन्नप परंतो अस्मि तव क्रत्वा तविषस्य प्रचेतः। तं त्वा मन्यो अक्रतुर्जीहीळाहं स्वा तनूर्बलदेयाय मेहि ॥ 5 ॥
अयं तै अस्म्युपमेह्यर्वाङ्-प्रतीचीनः सहुरे विश्वधायः। मन्यौ वज्रिन्नभि मामा ववृत्स्वहनाव दस्यूरुत भौध्यापेः ॥ 6 ॥
अभि प्रेहि दक्षिणतो भवा मेऽधा वृत्राणि जङ्घनाव भूरि। जुहोमि ते धरुणं मध्वो अग्रमुभा उपांशु प्रथम पिबाव ॥ 7 ॥
त्वया मन्यो सरथमारुजन्तो हर्षमाणासो दृषिता मरुत्वः। तिग्मेष्व आयुधा संशिशाना अभि प्रयन्तु नरो अग्निरूपाः ॥ 8 ॥
अग्निरिव मन्यो त्विषितः सहस्व सेनानीर्नः सहुरे हृत एधि। हत्वाय शत्रून् वि भजस्व वेद ओजो मिमानो वि मृधौ नुदस्व ॥ 9 ॥
सहस्व मन्यो अभिमातिमस्मे रुजन् मृणन् प्रमृणन् प्रेहि शत्रून्। उग्रं ते पाजौ नन्वा रुरुध्रे वशी वशं नयस एकज त्वम् ॥ 10 ॥
एकौ बहूनामसि मन्यवीळितो विश्विशं युधये सं शिशाधि। अकृत्तरुत्तवया युजा वयं द्युमन्तं घोषं विजयाय कृण्महे ॥ 11 ॥
विजेषकृदिन्द्र इवानवब्रवो(ओ)स्माकं मन्यो अधिपा भवेह। प्रियं ते नाम सहुरे गृणीमसि विद्वा तमुत्सं यतं आबभूथं ॥ 12 ॥
आभूत्या सहजा वज्र सायक सहौ विभर्ष्यभिभूत उत्तरम्। क्रत्वा नो मन्यो सह मेध्यैधि महाधनस्य पुरुहूत संसृजि ॥ 13 ॥
संसृष्टं धनमुभयं समाकृतमस्मभ्यं धत्तां वरुणश्च मन्युः। भियं दधाना हृदयेषु शत्रवः पराजितासो अप नि लयन्ताम् ॥ 14 ॥
पादशः सम्पुटीकरणम्

हरिः ओं

यस्तै म॒न्योऽवि॒धद्व॒ज्र साय॒क - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

सह॒ ओजः॑ पु॒ष्यति॒ विश्वा॑मानु॒षक् - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

सा॒द्याम॒ दास॒मार्यं॑ त्वया॒ युजा - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

सह॑स्कृ॒तेन॒ सह॑सा॒ सह॑स्वता - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 1 ॥

म॒न्युरिन्द्रा॑ म॒न्युरे॒वास॑ देवः - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

म॒न्युर्हो॒ता वरु॑णो जा॒तवै॑दाः - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

म॒न्युं विश॑ ई॒ळते॒ मानु॑षी॒र्याः - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

पा॒हि नौ॑ म॒न्यो तप॑सा॒ सजो॑षाः - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 2 ॥

अ॒र्भाहि॑ म॒न्यो तव॑स॒स्तवी॑यान् - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

तप॑सा॒ युजा॒ वि जहि॑ शत्रून्। - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

अ॒मि॒त्रहा॑ वृ॒त्रहा॑ द॒स्युहा॑ च- शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

विश्वा॒ वसू॒न्या भा॑रा॒ त्वं नः॑ - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 3 ॥

त्वं हि॑ म॒न्यो अ॒भिभू॑त्यो॒जाः - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

स्वय॑म्भूर्भामा॑ अभि॒माति॑षा॒हः - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

वि॒श्वच॑र्षणिः॒ सह॑रिः॒ सहा॑वान् - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

अ॒स्मास्वो॒जः पृ॑त॒नासु॑ धेहि - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 4 ॥

अ॒भा॒गः सन्न॑प॒ परै॑तो अस्मि- शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

तव॑ क्र॒त्वा॑ तवि॒षस्य॑ प्र॒चेतः॑ - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

तं त्वा॑ म॒न्यो अ॒क्रतु॑र्जी॒हीळा॑हं - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

स्वा॒ तनू॑र्ब॒लदे॒याय॑ मेहि - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 5 ॥

अ॒यं तै॑ अ॒स्म्युप॑मे॒ह्यर्वा॑ङ् - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

प्र॒तीची॑नः॒ सह॑रे॒ विश्व॑धायः - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

म॒न्याँ व॒ज्रिन्न॑भि॒ मामा॑ व॒वृत्स्व॑ - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

हना॑व॒ दस्यू॑रु॒त भौ॑ध्या॒पेः - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 6 ॥

अ॒भि प्रेहि॑ दक्षि॒णतो॑ भ॒वा मे॑ - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

अधा॑ वृ॒त्राणि॑ जङ्घना॒व भूरि॑ - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

जुहो॑मि॒ ते ध॒रुणं॑ म॒ध्वो अ॒ग्रम् - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥

उ॒भा उ॑पांशु॒ प्रथ॑म॒ पिबा॑व - शत्र॑वः परा॒जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 7 ॥

श्रीगुरुभ्यो नमः हरिः ओं ॥

यस्तै म॒न्योऽवि॒धद्व॒ज्र साय॑क॒ सह॒ ओजः॑ पु॒ञ्चति॑ वि॒श्वामा॑नु॒षक॑ ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ।
सा॒ह्याम॑ दास॒मार्य॑ त्वया॑ यु॒जा सह॑स्कृतेन सहसा सहस्वता ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 1 ॥

म॒न्युरिन्द्रा॑ म॒न्युरे॒वास॑ दे॒वो म॒न्युर्हो॒ता वरु॑णो जा॒तव॑दाः ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ।
म॒न्युं विश॑ ईळते मानुषी॒र्याः पा॒हि नो॑ म॒न्यो तप॑सा स॒जोषाः॑ ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 2 ॥

अ॒र्भाहि॑ म॒न्यो त॒वस॑स्तवी॒यान् तप॑सा यु॒जा वि ज॑हि शत्रून् ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ।
अ॒मि॒त्रहा॑ वृ॒त्रहा॑ द॒स्युहा॑ च॒ विश्वा॑ वसू॒न्या भारा॑ त्वं नः ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 3 ॥

त्वं हि॑ म॒न्यो अ॒भिभू॑त्यो॒जाः स्वय॑म्भूर्भामौ॑ अ॒भिमा॑तिषा॒हः ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ।
वि॒श्वच॑र्षणिः स॒हुरिः॑ सहा॒वान॒स्मास्वो॑जः पृ॒तना॑सु धेहि ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 4 ॥

अ॒भा॒गः सन्न॑प॒ परै॑तो अस्मि॒ तव॑ कृ॒त्वा त॒विष॑स्यं प्रचेतः ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ।
तं त्वा॑ म॒न्यो अ॒क्रतु॑र्जी॒हीळा॑हं स्वा॒ तनूर्ब॑ल॒देया॑य मेहि ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 5 ॥

अ॒यं तै॑ अ॒स्म्युप॑मेह्य॒र्वाङ्-प्र॑तीची॒नः स॒हुरे॑ विश्व॒धायः॑ ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ।
म॒न्यौ व॒ज्रिन्न॑भि॒ मामा॑ ववृ॒त्स्व॒हना॑व॒ दस्यु॑रू॒त भौ॒ध्यापेः॑ ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 6 ॥

अ॒भि प्रे॑हि॒ दक्षि॑णतो भ॒वा मेऽधा॑ वृ॒त्राणि॑ ज॒ङ्घना॑व॒ भूरि॑ ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ।
जु॒होमि॑ ते ध॒रुणं॑ म॒ध्वो अ॒ग्रमु॑भा उ॒पांशु॑ प्रथ॒म पि॑बाव ।
भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 7 ॥

<p>त्वया॑ मन्यो॑ स॒रथ॑मा॒रु॒जन्तो॑ ह॒र्ष॑माणासो दृ॒षिता॑ म॒रुत्वः॑ । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् । ति॒ग्मे॒षव॑ आयु॒धा सं॒शिशा॑ना अ॒भि प्र॑यन्तु नरा॑ अ॒ग्निरू॑पाः । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 8 ॥</p>
<p>अ॒ग्निरि॑व मन्यो॑ त्वि॒षितः॑ स॒हस्व॑ सेना॒नीर्नः॑ स॒हुरे॑ हू॒त ए॒धि । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् । ह॒त्वाय॑ शत्रून् वि भ॒जस्व॑ वेद॒ ओजो॑ मिमा॒नो वि मृ॑धौ नुदस्व । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 9 ॥</p>
<p>स॒हस्व॑ मन्यो॑ अ॒भिमा॑तिम॒स्मे रु॒जन् मृ॒णन् प्र॑मृणन् प्रेहि॒ शत्रू॑न् । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् । उ॒ग्रं ते॒ पाजो॑ न॒न्वा रुरु॑ध्रे व॒शी व॒शं न॑यस एक॒ज त्व॑म् । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 10 ॥</p>
<p>एका॑ ब॒हूना॑मसि मन्य॒वीळि॑तो वि॒शंवि॑शं यु॒धये॑ सं शि॒शाधि॑ । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् । अ॒कृ॒त्त॒रु॒क्त॒वया॑ यु॒जा व॒यं द्यु॑मन्तं घोषं वि॒जया॑य कृ॒ण्महे॑ । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 11 ॥</p>
<p>वि॒जे॒षक॑दिन्द्र॒ इवान॑व॒ब्रवो॑(ओ)३॒स्माकं॑ मन्यो॑ अधि॒पा भ॑वेह । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् । प्रि॒यं ते॒ नाम॑ स॒हुरे॑ गृणीमसि वि॒द्वा त॑मुत्सं यत॑ आ॒बभू॑थ । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 12 ॥</p>
<p>आ॒भू॒त्या स॒हजा॑ व॒ज्र सा॑यक॒ सहा॑ वि॒भर्ष्य॑भिभू॒त उ॑त्तरम् । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् । कृ॒त्वा॑ नो मन्यो॑ स॒ह मे॒र्ध्यै॑धि म॒हाध॑नस्य॒ पुरु॑हू॒त सं॒सृजि॑ । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 13 ॥</p>
<p>सं॒सृष्टं॑ ध॒नमु॑भयं स॒माकृ॑तम॒स्मभ्यं॑ ध॒त्तां वरु॑णश्च म॒न्युः । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् । भियं॑ द॒धा॒ना॒ हृद॑येषु शत्र॒वः॒ परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 14 ॥</p>
<p>अथ ऋ॒क्शः॑सम्पुटीकरणम्</p>

श्रीगुरुभ्यो नमः हरिः ओं ॥

यस्तै म॒न्योऽवि॒धद्व॒ज्र साय॑क॒ सह॒ ओजः॑ पु॒च्यति॑ वि॒श्वामा॑नु॒षक॑ ।
सा॒ह्याम॑ दास॒मार्य॑ त्वया॑ यु॒जा सह॑स्कृ॒तेन॒ सहसा॑ सह॒स्वता॑ ।
सं॒सृष्टं॑ ध॒नमु॑भयं॒ समा॑कृत॒मस्म॑भ्यं॒ धत्तां॑ वरुणश्च॒ म॒न्युः ।
भि॒यं दधा॑ना॒ हृद॑येषु॒ शत्र॑वः॒ परा॑जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 1 ॥

म॒न्युरिन्द्रा॑ म॒न्युरे॒वास॑ दे॒वो म॒न्युर्हो॑ता॒ वरु॑णो जा॒तव॑दाः ।
म॒न्युं वि॒श ई॒ळते॑ मा॒नुषी॑र्याः पा॒हि नो॑ म॒न्यो त॑पसा॒ स॒जोषाः॑ ।
सं॒सृष्टं॑ ध॒नमु॑भयं॒ समा॑कृत॒मस्म॑भ्यं॒ धत्तां॑ वरुणश्च॒ म॒न्युः ।
भि॒यं दधा॑ना॒ हृद॑येषु॒ शत्र॑वः॒ परा॑जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 2 ॥

अ॒भा॑हि म॒न्यो त॒वस॑स्तवी॒यान् त॑पसा॒ यु॒जा वि॒ जहि॑ शत्रून् ।
अ॒मि॒त्रहा॑ वृ॒त्रहा॑ द॒स्युहा॑ च॒ विश्वा॑ व॒सू॒न्या भा॑रा॒ त्वं नः॑ ।
सं॒सृष्टं॑ ध॒नमु॑भयं॒ समा॑कृत॒मस्म॑भ्यं॒ धत्तां॑ वरुणश्च॒ म॒न्युः ।
भि॒यं दधा॑ना॒ हृद॑येषु॒ शत्र॑वः॒ परा॑जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 3 ॥

त्वं हि म॒न्यो अ॒भिभू॑त्यो॒जाः स्व॒यम्भू॑र्भामा॑ अ॒भिमा॑तिषा॒हः ।
वि॒श्वच॑र्षणिः॒ सह॑रिः॒ सहा॑वान॒स्मास्वो॑जः॒ पृ॒त॒नासु॑ धेहि ।
सं॒सृष्टं॑ ध॒नमु॑भयं॒ समा॑कृत॒मस्म॑भ्यं॒ धत्तां॑ वरुणश्च॒ म॒न्युः ।
भि॒यं दधा॑ना॒ हृद॑येषु॒ शत्र॑वः॒ परा॑जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 4 ॥

अ॒भा॒गः सन्न॑प॒ परै॑तो अस्मि॒ तव॑ कृ॒त्वा त॑विषस्यं प्रचेतः ।
तं त्वा॑ म॒न्यो अ॒क्रतु॑र्जी॒हीळा॑हं॒ स्वा त॑नूर्ब॒लदे॒याय॑ मेहि ।
सं॒सृष्टं॑ ध॒नमु॑भयं॒ समा॑कृत॒मस्म॑भ्यं॒ धत्तां॑ वरुणश्च॒ म॒न्युः ।
भि॒यं दधा॑ना॒ हृद॑येषु॒ शत्र॑वः॒ परा॑जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 5 ॥

अ॒यं तै अ॒स्म्यु॒पमे॒ह्यर्वा॑ङ्-प्र॒तीची॑नः॒ सह॑रे॒ विश्व॑धायः ।
म॒न्या॑ वज्रि॒न्नभि॑ मामा॒ ववृ॑त्स्व॒हना॑व॒ दस्यु॑रू॒त भौ॑ध्या॒पेः ।
सं॒सृष्टं॑ ध॒नमु॑भयं॒ समा॑कृत॒मस्म॑भ्यं॒ धत्तां॑ वरुणश्च॒ म॒न्युः ।
भि॒यं दधा॑ना॒ हृद॑येषु॒ शत्र॑वः॒ परा॑जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 6 ॥

अ॒भि प्रे॑हि॒ दक्षि॑णतो॒ भवा॑ मेऽधा॑ वृ॒त्राणि॑ ज॒ङ्घना॑व॒ भूरि॑ ।
जु॒होमि॑ ते॒ धरु॑णं॒ मध्वो॑ अ॒ग्रमु॑भा॒ उपां॑शु॒ प्रथ॑म पि॒बाव॑ ।
सं॒सृष्टं॑ ध॒नमु॑भयं॒ समा॑कृत॒मस्म॑भ्यं॒ धत्तां॑ वरुणश्च॒ म॒न्युः ।
भि॒यं दधा॑ना॒ हृद॑येषु॒ शत्र॑वः॒ परा॑जितासो॒ अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 7 ॥

<p>त्वया॑ मन्यो॑ स॒रथ॑मा॒रु॒जन्तो॑ ह॒र्षमा॑णासो दृ॒षिता॑ म॒रुत्वः॑ । ति॒ग्मेष॑व॒ आयु॑धा सं॒शिशो॑ना अ॒भि प्रय॑न्तु नरा॑ अ॒ग्निरू॑पाः । संसृ॑ष्टं धन॒मुभय॑ समा॒कृत॑म॒स्मभ्य॑ धत्तां वरुणश्च म॒न्युः । भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 8 ॥</p>
<p>अ॒ग्निरि॑व मन्यो॑ त्वि॒षितः॑ स॒हस्व॑ सेना॒नीर्नः॑ सहुरे हू॒त ए॑धि । ह॒त्वाय॑ शत्रून् वि भ॒जस्व॑ वेद॒ ओजो॑ मिमा॒नो वि मृ॑धौ नुदस्व । संसृ॑ष्टं धन॒मुभय॑ समा॒कृत॑म॒स्मभ्य॑ धत्तां वरुणश्च म॒न्युः । भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 9 ॥</p>
<p>स॒हस्व॑ मन्यो॑ अ॒भिमा॑तिम॒स्मे रु॒जन् मृ॑णन् प्र॒मृणन् प्रे॒हि शत्रू॑न् । उ॒ग्रं ते पा॒जौ न॒न्वा रुरु॑ध्रे व॒शी व॒शं नय॑स एक॒ज त्वम् । संसृ॑ष्टं धन॒मुभय॑ समा॒कृत॑म॒स्मभ्य॑ धत्तां वरुणश्च म॒न्युः । भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 10 ॥</p>
<p>एका॑ ब॒हूना॑मसि मन्य॒वीळि॑तो वि॒शंवि॑शं यु॒धये॑ सं शि॒शाधि॑ । अ॒कृ॒त्त॒रु॒त्त॒वया॑ यु॒जा व॒यं द्यु॒मन्तं॑ घोषं वि॒जया॑य कृ॒ण्महे॑ । संसृ॑ष्टं धन॒मुभय॑ समा॒कृत॑म॒स्मभ्य॑ धत्तां वरुणश्च म॒न्युः । भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 11 ॥</p>
<p>वि॒जे॒षकृ॑दिन्द्र॒ इवान॑व॒ब्रवो॑(ओ)३॒स्माकं॑ मन्यो॑ अधि॒पा भ॑वेह । प्रि॒यं ते॑ नाम॒ सहुरे॑ गृणीमसि वि॒द्वा तमु॑त्सं यतं आ॒बभू॑थ । संसृ॑ष्टं धन॒मुभय॑ समा॒कृत॑म॒स्मभ्य॑ धत्तां वरुणश्च म॒न्युः । भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 12 ॥</p>
<p>आभू॑त्या स॒हजा॑ व॒ज्र साय॑क॒ सहो॑ वि॒भर्ष्य॑भिभू॒त उ॒त्तर॑म् । क॒त्वा॑ नो मन्यो॑ स॒ह मे॒ध्यधि॑ महा॒धन॑स्य॒ पुरु॑हू॒त सं॒सृजि॑ । संसृ॑ष्टं धन॒मुभय॑ समा॒कृत॑म॒स्मभ्य॑ धत्तां वरुणश्च म॒न्युः । भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ 13 ॥</p>
<p>संसृ॑ष्टं धन॒मुभय॑ समा॒कृत॑म॒स्मभ्य॑ धत्तां वरुणश्च म॒न्युः । भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ ओं ॥ संसृ॑ष्टं धन॒मुभय॑ समा॒कृत॑म॒स्मभ्य॑ धत्तां वरुणश्च म॒न्युः । भियं॑ दधा॒ना हृद॑येषु शत्र॒वः परा॑जितासो अप॒ नि ल॑यन्ताम् ॥ ओं ॥ 14 ॥</p>
<p>पुन॑रेकवारं मन्युसूक्तं मन्त्रः पठनीयः ।</p>

श्रीगुरुभ्यो नमः हरिः ओं ॥

यस्तै म॒न्योऽवि॒धद्व॒ज्र साय॑क॒ सह॒ ओजः॑ पु॒ष्यति॑ वि॒श्वामा॑नु॒षक॑ ।
सा॒ह्याम॑ दा॒समा॑र्यं त्वया॑ यु॒जा सह॑स्कृ॒तेन॒ सह॑सा॒ सह॑स्वता ॥ 1 ॥

म॒न्युरिन्द्रा॑ म॒न्युरे॒वास॑ दे॒वो म॒न्युर्हो॑ता वरु॒णो जा॒तवै॑दाः ।
म॒न्युं वि॒श ई॒ळते॑ मा॒नुषी॑र्याः पा॒हि नो॑ म॒न्यो त॑पसा॒ स॒जोषाः॑ ॥ 2 ॥

अ॒भौहि॑ म॒न्यो त॒वस॑स्त॒वीया॑न् त॒पसा॑ यु॒जा वि॒ जहि॑ शत्रू॒न् ।
अ॒भि॒त्रहा॑ वृ॒त्रहा॑ द॒स्युहा॑ च॒ विश्वा॑ व॒सू॒न्या भा॑रा॒ त्वं नः॑ ॥ 3 ॥

त्वं हि म॒न्यो अ॒भिभू॑त्यो॒जाः स्वय॑म्भूर्भामौ॑ अ॒भिमा॑तिषा॒हः ।
वि॒श्वच॑र्षणिः॒ सह॑रिः॒ सहा॑वान॒स्मास्वो॑जः॒ पृ॒त॒नासु॑ धेहि ॥ 4 ॥

अ॒भा॒गः सन्न॑प॒ परै॑तो अस्मि॒ तव॑ क्र॒त्वा॑ त॒विष॑स्यं प्र॒चेतः॑ ।
तं त्वा॑ म॒न्यो अ॒क्र॒तु॒र्जी॑ही॒ळहं॑ स्वा॒ त॒नूर्ब॑ल॒देया॑य॒ मेहि॑ ॥ 5 ॥

अ॒यं तै॑ अ॒स्यु॒पमे॒ह्यर्वा॑ङ्-प्र॒तीची॑नः॒ सह॑रे॒ विश्व॑धायः ।
म॒न्या॑ व॒ज्रि॒न्नभि॑ मा॒मा व॑वृ॒त्स्व॒हना॑व॒ दस्यु॑रू॒त भौ॑ध्या॒पेः ॥ 6 ॥

अ॒भि प्रे॑हि॒ दक्षि॑ण॒तो भ॑वा॒ मेऽधा॑ वृ॒त्राणि॑ ज॒ङ्घना॑व॒ भूरि॑ ।
जु॒होमि॑ ते॒ ध॒रुणं॑ म॒ध्वो अ॒ग्र॒मु॒भा उ॑पांशु॒ प्रथ॑म॒ पि॒बाव॑ ॥ 7 ॥

त्वया॑ म॒न्यो स॒रथ॑मा॒रु॒जन्तो॑ ह॒र्षमा॑णासो॒ दृषि॑ता म॒रुत्वः॑ ।
ति॒ग्मे॒षव॑ आ॒यु॒धा सं॑शिशा॒ना अ॒भि प्र॑य॒न्तु॒ नरो॑ अ॒ग्निरू॑पाः ॥ 8 ॥

अ॒ग्निरि॑व॒ म॒न्यो त्वि॑षि॒तः सह॑स्व॒ सेना॑नी॒र्नः सह॑रे॒ हूत॑ ए॒धि ।
ह॒त्वाय॑ शत्रू॒न् वि॒ भ॒जस्व॑ वे॒द ओ॒जो मि॑मा॒नो वि॒ मृधौ॑ नु॒दस्व॑ ॥ 9 ॥

सह॑स्व॒ म॒न्यो अ॒भिमा॑ति॒मस्मे॑ रु॒जन् मृ॒णन् प्र॑मृ॒णन् प्रे॑हि॒ शत्रू॑न् ।
उ॒ग्रं ते॑ पा॒जा॑ न॒न्वा रुरु॑ध्रे॒ वशी॑ व॒शं न॑यस॒ एक॑ज॒ त्वम् ॥ 10 ॥

ए॒कौ ब॒हूना॑म॒सि म॒न्यवी॑ळि॒तो वि॒शवि॑शं॒ यु॒धये॑ सं॒ शिशा॑धि ।
अ॒कृ॒त्तरु॑त्त॒वया॑ यु॒जा व॑यं॒ द्यु॒मन्तं॑ घोषं॒ वि॒जया॑यं॒ कृ॒ण्महे॑ ॥ 11 ॥

वि॒जे॒षकृ॑दिन्द्र॒ इवा॑नव॒ब्रवो॑(ओ)॒स्माकं॑ म॒न्यो अ॑धि॒पा भ॑वे॒ह ।
प्रि॒यं ते॑ नाम॒ सह॑रे॒ गृणी॑म॒सि वि॒द्वा त॑मु॒त्सं य॑त॒ आ॒ब॒भूथं॑ ॥ 12 ॥

आ॒भू॒त्या सह॑जा॒ वज्र॑ साय॑क॒ सहा॑ वि॒भर्ष्य॑भिभू॒त उ॑त्तर॒म् ।
क्र॒त्वा॑ नो॒ म॒न्यो सह॑ मे॒ध्यैधि॑ महा॒धन॑स्यं॒ पुरु॑हू॒त सं॑सृ॒जि ॥ 13 ॥

सं॑सृष्टं॒ धन॑मु॒भयं॑ स॒माकृ॑त॒मस्म॑भ्यं॒ धत्तां॑ वरु॒णश्च॑ म॒न्युः ।
भि॒यं द॑धा॒ना हृ॑दयेषु॒ शत्र॑वः॒ परा॑जिता॒सो अ॒प॒ नि ल॑य॒न्ताम् ॥ 14 ॥

ಧ್ಯಾನಮ್
ವಜ್ರಕಲ್ಪತ್ರಿನಯನಂ ಸರ್ವಶತ್ರುನಿಷೂದನಮ್ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶದಾಯುಧೋಪೇತಂ ಧ್ಯಾಯೇ ತ್ವಾಂ ಮನ್ಯುರೂಪಿಣಮ್
ಧ್ಯಾಯೇನೃಸಿಂಹಮುರುವೃತ್ತ-ರವಿ-ತ್ರಿನೆತ್ರಂ ಜಾನುಪ್ರಸಕ್ತ-ಕರಯುಗಮಥಾಪರಾಭ್ಯಾಮ್ ಚಕ್ರಂ ಧರಂ ಚ ದಧತಂ ಪ್ರಿಯಯಾ ಸಮೇತಂ ತಿಗ್ಮಾಂಶು-ಕೋಟ್ಯಧಿಕ-ತೇಜ-ಸಮಗ್ರ್ಯಶಕ್ತಿಮ್
ಪञ್ಚಾಂಗನ्याಸ:
ಉಗ್ರಂ ವೀರಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ - ಹೃದಯಾಯ ನಮಃ ಜ್ವಲಂತಂ ಸರ್ವತೋಮುಖಂ - ಶಿರಸೇ ಸ್ವಾಹಾ ನೃಸಿಂಹಂ ಭೀಷಣಂ ಭದ್ರಂ - ಶಿಖಾಯೈ ವೌಷಟ್ ಮೃತ್ಯುಂ ಮೃತ್ಯುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಂ - ಕವಚಾಯ ಹುಮ್ ಉಗ್ರಂ ವೀರಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸರ್ವತೋಮುಖಮ್ ನೃಸಿಂಹಂ ಭೀಷಣಂ ಭದ್ರಂ ಮೃತ್ಯುಮೃತ್ಯುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್ - ಅಸ್ತ್ರಾಯ ಫಟ್
ऋषिच्छन्दो देवता:
ಅಸ್ಯ ಶ್ರೀ ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತಮನ್ತ್ರಸ್ಯ ತಾಪಸೋ ಮನ್ಯುಃ ಭೀಮಸೇನೋ ವಾ ಋಷಿಃ ಆದ್ಯಾಯಾಃ ಜಗತಿ ಚಂದಃ ತತೋ ನವಾನಾಂ ತ್ರಿಛಂಧಃ ತತಶ್ಚತುರ್ಣಾಂ ಜಗತಿ ಚಂದಃ ಮನ್ಯುನಾಮಕ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹೋ ದೇವತಾ ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತಮನ್ತ್ರ ಪುರಶ್ಚರಣೇ ವಿನಿಯೋಗಃ
प्राणायाम:
ಉಗ್ರಂ ವೀರಂ ಮಹಾವಿಷ್ಣುಂ ಜ್ವಲಂತಂ ಸರ್ವತೋಮುಖಮ್ ನೃಸಿಂಹಂ ಭೀಷಣಂ ಭದ್ರಂ ಮೃತ್ಯುಮೃತ್ಯುಂ ನಮಾಮ್ಯಹಮ್
श्रीकृष्णार्पणम्
ಅನೇನ ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತಮನ್ತ್ರಪುನಶ್ಚರಣಕರ್ಮಣಾ ಭಗವಾನ್ ಮನ್ಯುನಾಮಕ ಶ್ರೀಲಕ್ಷ್ಮೀನೃಸಿಂಹಾತ್ಮಕ ಮಧ್ವಪತಿ ಶ್ರೀಗೋಪಾಲಕೃಷ್ಣಃ ಪ್ರಿಯತಾಮ್ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು ಮಧ್ಯೇ ಮನ್ತ್ರ-ತನ್ತ್ರ-ಸ್ವರ-ವರ್ಣ-ಲೋಪ-ಸರ್ವದೋಷಪ್ರಾಯಿಶ್ಚಿತ್ತಾರ್ಥ ನಾಮತ್ರಯಮನ್ತ್ರಜಪಮಹಂ ಕರಿಷ್ಯೇ ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ ಅನಂತಾಯ ನಮಃ ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ
(इति द्वादशवारं पठेत्)
ಸ ಪ್ರಿಯತಾಂ ಪರತಮಃ ಪರಮಾದನಂತಃ ಸಂತಾರಕಃ ಸತತ ಸಂಸೃತಿಡುಸ್ತರಾರ್ಣಾತ್ ಯತ್ಪಾದಪದ್ಮಮಕರಂದಜುಷೋ ಹಿ ಪಾರ್ಥಾಃ ಸ್ವಾರಾಜ್ಯಮಾಪುರುಭಯತ್ರ ಸದಾ ವಿನೋದಾತ್
इति मन्युसूक्तमन्त्रपुनश्चरण विधि:
श्री मन्युसूक्त व्याख्यानम्
प्रस्तावना
ಈ ಸೂಕ್ತವು ಋಗ್ವೇದದ 10 ಮಂಡಲದ 83-84ನೇ ಸೂಕ್ತದ 7-7 ಮಂತ್ರದಂತೆ 14 ಋಷಿಂತ್ರಾತ್ಮಕವಾದದ್ದು. ಇದಕ್ಕೆ ಮನ್ಯುಸ್ತಾವನ, ಇವರು (ಸರ್ವಾನುಕ್ರಮ-ಕಾರಕರಾದ ಕಾತ್ಯಾಯನ) ದೇವತೆಗಳಿದ್ದು, ಮನ್ಯು (ತದಭಿಮಾನಿಗಳು)

ಋಷಿಗಳಾಗಿರುವರು, 1,9 ಹಾಗೂ 11ರಿಂದ 14 ನೇ ಮಂತ್ರಗಳು ಜಗತಿಭಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿದ್ದು, ಉಳಿದವು ತ್ರಿಪ್ತುಪ್ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮದಾಯಾಯರ್ ಶ್ರೀ ಮಹಾಭಾರತ ತಾತ್ಪರ್ಯನಿರ್ಣಯ ಅಧ್ಯಾಯ 17ರ 128 ನೇ ಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿ

**ಸ್ಮರನ್ಮಸಿಂಹಂಭಗವನ್ತಮೀಶ್ವರಂಸಮನ್ಯುಸೂಕ್ತಂಚದದರ್ಶಭಕ್ತ್ಯಾ |
ಯಸ್ತೇಮನ್ಯೋಇತ್ಯತೋನಾರಸಿಂಹಂಸೋಮಂತಸ್ಮೈಚಾರ್ಪಯಜ್ಞೋಣಿತಾಪ್ಯಮ್ ||**

ಎಂಬಶ್ಲೋಕದಲ್ಲಿಶೀಭೀಮಸೇನದೇವರುದುಃಶಾಸನನಹೃದಯಸೀಳುವಕಾಲಕ್ಕೆಶತ್ರುನಾಶಕರವಾದಈಮನ್ಯುಸೂಕ್ತದೇವತೆ ಯಾದಶ್ರೀಮನ್ಯುಸಿಂಹದೇವರಪ್ರತ್ಯಕ್ಷರೂಪವನ್ನುವನುಕಂಡು, ಈ ಸೂಕ್ತಾರ್ಥ ಮಹಿಮಾಗಳನ್ನು ಕಂಡು, ಪಠಣ ಮಾಡಿ ಶತ್ರುವಾದ ದುಃಶಾಸನನನ್ನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡಿದರು. ಹೀಗೆ ಈ ಮನ್ಯು ಸೂಕ್ತವು ಶತ್ರು ನಾಶಕರವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿರುವುದು.

ಈ ಸೂಕ್ತವನ್ನು ಪ್ರತಿದಿವಸ ಯಾರು ಪಠಣ ಮಾಡುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಶತ್ರುಗಳ ಭಯವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾರಣ ಪ್ರತಿದಿವಸ ದೇವರ ಪೂಜಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸೂಕ್ತವನ್ನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಉಂಟು.

अस्य मन्वुसूक्तस्य मन्वुः तापसः देवताः मन्वुः ऋषिः, 1,9,11-13 मन्त्रस्य जगती छन्दः, 3-7,10 मन्त्रस्य त्रिष्टुप् छन्दः, अस्य मन्त्रस्य (प्रधान देवता) श्री नरसिंहदेवता प्रीत्यर्थं जपे विनियोगः ।

मन्वुसूक्तमन्त्रः

श्रीगुरुभ्यो नमः हरिः ओं ||

यस्तै मन्वोऽविधद्वज्र सायक सह ओजः पुष्यति विश्वामानुषक ।

साह्याम दासमार्यं त्वया युजा सहस्कृतेन सहसा सहस्वता ॥ 1 ॥

पद – यः ते, मन्वो, अविधत वज्रसायक, सह ओजः पुष्यति, विश्वं आनुषक ॥ साह्याम, दासं, आर्यं, त्वया, युजा, सहस्कृता, येन, सहसा, सहस्वता ॥ 1 ॥

अन्वय – हे वज्रसायक, ओजः, सह, यः ते, मन्वो, अविधत, आनुषक, विश्वं, पुष्यति, त्वया, युजा, सहस्कृता, सहस्वता, सहसा, दासं, आर्यं साह्याम ॥ 1 ॥

अर्थ – हे [वज्र] – शत्रुवर्जनकृत ज्ञानानन्दस्वरूप वज्रवत् सारभूत, [सायक] – बाह्यान्तः शत्रुलयकृत, [ओजः] – ज्ञान शरीरबलं प्रभावं कीर्तिच, [सह] – परिचरति – जगत्सर्जन स्थिति बलादिकः सर्वः गुणैः पूर्ण एव न तु निर्गुण इति निर्णायक शास्त्राध्ययन प्रवचन गुरुकुल सेवादिनाच परिच(रणां)र्यादिना सेवते स एव, [आनुषक] – सर्वतः सर्वप्रकारेण गुणपूर्णस्य श्री नृसिंहस्य तत्प्रतिपादक शास्त्रस्य तत्प्रवक्तृर्गुरोश्च सह सम्बन्धं, [विश्वं] – समस्त सेवासक्तं पूर्वोक्तभक्तजनम्, [पुष्यति] – पोषण प्रयुक्त शत्रुविघ्न नाशनपूर्वकं संरक्षण समर्थो कर्ता भवति, तस्मादेव वयमपि – [त्वया] – पूर्वोक्त वज्रसायकत्वादि गुण विशिष्टेन भवता, [युजा] – त्वदीयेन सता त्वत्प्रसादेन – तदनुग्रहेण सम्पादितेन, [सहस्कृता] – बलोत्पादकेन (बलकर्ता), [सहस्वता] – बलवतासह नवतारा, [सहसा] – ज्ञानादिबलेन सैन्येन वा – [दासं] – नीचं हिंसकं, असुर

ಜಾತಂ, उपक्षयकारकं शत्रुं उभयविधं, [आर्य] – महान्तं अस्मतो अधिकं, अन्तर्बहिस्थ शत्रुं, [साह्याम] –
सहामः, निराकुर्मः, अभिभवेम तत्समर्थाभवामः ॥ 1 ॥

ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ: (ವಜ್ರದಂತೆ) ಸಂರಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾಡುವನು. ಸಮಸ್ತ ಜಗತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಸ್ಥಿತಿ ಬಲಾದಿಗಳಂತೆ ಸರ್ವಗುಣಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣನಾಗಿದ್ದು, (ನಿರ್ಗುಣರಂತೆ ಅಲ್ಲ) ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಾದ್ಯಯನ, ಪ್ರವಚನ, ಗುರುಕುಲ ಸೇವಾದಿ ಪರಿಚಾರ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ಸೇವಿಸುತ್ತ, ಸರ್ವತ್ರ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ಗುಣಪೂರ್ಣನಾದ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹದೇವರ, ಅವನ ಪ್ರತಿಪಾದಕ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ, ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುವ, ಗುರುಗಳ ಸಂಬಂಧ, ಸಮಸ್ತ ಸೇವಾ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಭಕ್ತ ಜನರನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ಕಾರಣ ಶತ್ರು ಹಾಗೂ ವಿಷ್ಣುನಾಶನ ಪೂರ್ವಕ ಸಂರಕ್ಷಣ ಮಾಡುವವನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದ ಕಾರಣದಿಂದ ನಾವಾದರೂ ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ವಜ್ರ ಸಾಯಕತ್ವಾದಿ ಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟಾದಿಗಳಿಂದ ಅವನ (ಆ ದೇವರ) ಸಂಗಡ, ಅವನ ಪ್ರಸಾದದಿಂದ, ಅವನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಬೀಜೋತ್ಪಾದನಾದಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು, ಜ್ಞಾನಬಲದಿಂದ ಅಥವಾ ಸೈನ್ಯ ಬಲದಿಂದ, ನೀಚರಾದ, ಹಿಂಸಕರಾದ, ಅಸುರರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ, ಉಪದ್ರವಕಾರಕ, ಉಭಯವಿಧ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು, ನಮಗಿಂತಲೂ ಏಷೋ ಅಧಿಕರಾದರೂ ಅಂತರ್ಬಹಿಷ್ಠ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಣಪೂರ್ವಕ ಸಹಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಮರ್ಥರಾಗುವೆವು. ॥1॥

मन्युनामक श्री नृसिंहं सर्व शब्दवाच्यत्वेन स्तुवन् तत्कर्तृक पालनमर्थयते।

मन्युरिन्द्राँ मन्युरेवासं देवो मन्युरहोता वरुणो जातवेदाः।
मन्युं विश ईळते मानुषीर्याः पाहि नौ मन्यो तपसा सजोषाः ॥ 2 ॥

ಪದ: – मन्यु: इन्द्र: मन्यु: एव आस, देव: मन्यु: होता वरुण: जातवेदाः। मन्युं विश: ईळते मनुषी: या: पाहिन: मन्यो, तपसा, सजोषा: ॥ 2 ॥

अन्वयार्थ: – [मन्युरेव] – पूर्वं मन्त्रोक्त प्रकारेण गुणपूर्णः श्री नृसिंह एव, [इन्द्रः] – परम ईश्वरत्वादि दाता, प्रथम मन्वन्तरीयः इन्द्रः यज्ञनामकः द्वितीयादि इदानीन्तन सप्तमादि मन्वन्तरीय इन्द्रः, [आस] – आसीत् अस्ति, भविष्यतिच, तथा [देवः] – ब्रह्मादि देवानां मन्युरेव सृष्टा, नियामकः तदन्तर्गतः तत्तन्नामाच [आस] – अस्ति, तथा [होता] – दशेन्द्रियेषु विषय (हो) दातृत्वात् होत् शब्द वाच्योपि अग्निरपि मन्युरेव – श्री नृसिंह एव [वरुणः] – वरश्रेष्ठानन्दप्रदाता प्रसिद्ध वरुणः, [जातवेदाः] – [जा] – सर्व वस्तु ज्ञानी प्रसिद्ध जातवेदाग्निरपि मन्युरेव आस – अस्ति, [हे मन्यो] – एतादृश गुणविशुष्ट हे नृसिंह नः याः विशः अस्माकं याः प्रजाः, [मन्युं] – पूर्वोक्त अन्वर्थ नामानं त्वां नृसिंहमेव, [तपसा] – कृच्छ्रचान्द्रायणोपवासाध्ययनादिना [सजोषाः] – सर्वानुष्ठानं तवसेवैव न अन्य फल प्राप्त्यर्थं प्रयत्नं अस्मत्कर्तव्यं स्वभावात्मकमेवेति सुखेन तूर्णीं सुखेनैव, [ईळते] सेवन्ते ताः [मानुषीः] – मनुष्यास्मत्प्रजाः नः अस्माश्च, [पाहि] – पालयस्व ॥ 2 ॥

ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ - ಪೂರ್ವ ಮಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಕಾರ ಗುಣಪೂರ್ಣನಾದ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹ ದೇವರೇ, ಪರಮ ಶ್ರೇಷ್ಠತ್ವವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪ್ರಥಮ ಮನ್ವಂತರದ ಇಂದ್ರನಾದ ಯಜ್ಞನಾಮಕ ಹಾಗೂ ದ್ವಿತೀಯ ಮನ್ವಂತರದಿಂದ ಈಗಿನ ಸಪ್ತಮ ಮನ್ವಂತರದ ಇಂದ್ರನಾಗಿದ್ದು ಮುಂದೆಯೂ ಆಗುತ್ತಾನೆ. ಅದರಂತೆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ನಿಯಾಮಕನಾಗಿ, ಅವರ ಅಂತರ್ಗತನಾಗಿ ಅವರ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಕರಸಿಕೊಂಡು ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅದರಂತೆ ದಶೇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೊತ್ಯಶಬ್ದವಾಚ್ಯನಾಗಿ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿಯೂ ನೃಸಿಂಹ ರೂಪರಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವರಗಳಾದ ಆನಂದವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವರುಣನಾಗಿ, ಹುಟ್ಟಿದ ಎಲ್ಲ ವಸ್ತುಗಳ ಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಾತವೇದಾಗ್ನಿ ಸಹ ತಾನೇ ಆಗಿ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಏತಾದೃಶ ಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟನಾದ ಹೇ ನರಸಿಂಹ ದೇವರೇ ನಮಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳ ಅಪೇಕ್ಷೆಯೂ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ

ನಮ್ಮ ಪ್ರಜರೂ ಸಂತತಿಗಳಿಗೂ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಅನ್ವರ್ಥ ಹೆಸರಿನ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹ ದೇವರೇ, ಕೃಚ್ಚ ಚಾಂದ್ರಾಯಣ ಉಪವಾಸ, ಅಧ್ಯಯನಾದಿಗಳಿಂದ ಸರ್ವ ಅನುಷ್ಠಾನವು ನಿನ್ನ ಸೇವೆಯೇ. ಬೇರೆ ಫಲಾಪೇಕ್ಷೆ ಇಲ್ಲದೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಸ್ವಭಾವಸಿದ್ಧವೆಂದು ಸುಖದಿಂದಲೇ ಸೇವಿಸುವರು. ಅಂಥ ಮನುಷ್ಯರನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಜರನ್ನು ನಮ್ಮನ್ನೂ ಸಹ ಪಾಲಿಸುವವನಾಗು. ||2||

पूर्व मन्त्रद्वयेन शत्रुहनन सामर्थ्य स्वसंरक्षणञ्च प्रार्थयित्वा इदानीं शत्रुहनन पूर्वकं ज्ञान धनं प्रार्थयते॥
अस्मिन्मन्त्रैः -

अ॒भी॒हि॒ म॒न्यो॒ त॒व॒स॒स्त॒वी॒या॒न् त॒प॒सा॒ यु॒जा॒ वि॒ ज॒हि॒ श॒त्रू॒न्।

अ॒मि॒त्र॒हा॒ वृ॒त्र॒हा॒ द॒स्यु॒हा॒ च॒ वि॒श्वा॒ व॒सू॒न्या॒ भा॒रा॒ त्वं॒ नः॑॥३॥

पद - अभि, इहि, मन्योइति, तवसः तवीयान् तपसा, युजा, वि, जहि, शत्रून्, अमित्रहा, वृत्रहा दस्युहा, च, विश्वा, वसूनि, आ, भर, त्वं, नः॥३॥

अन्वयार्थः - [हे मन्यो] - हे नृसिंह त्वं, [तवसः] - तेजिष्ठ बलिष्ठापेक्षया, [तवीयान्] - सदावृद्धिमत्वात् पूर्णत्वात् अतिशयेन तेजस्विन् बलिष्ठतश्च त्वं, [अभि इहि] - सन्मुखं आ (गहि) गच्छ, युजा तपसा - सहजेन स्वाभाविकेन आलोचनेन, समाधिताच्च, [शत्रून्] - बाह्यान्तः शत्रून्, [वि जहि] - विशेषेण नाशय, [त्वं] - भवानेव, [अमित्रहा] - बाह्यशत्रुहन्ता, [वृत्रहा] - जीवावरक अज्ञानादि अरिहन्ता, [च नः] - किञ्च, अस्माकं, [दस्युहा] - अज्ञान अभक्ति प्रमादालस्यादि चोरहन्ताच असि, अतः [नः] - अस्माकं [विश्वा] - सर्वाणि, [वसूनि] - ज्ञानादि साधनानि, [आभर] - सम्यक् पूर्य - देहि॥३॥

ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ - ಹೇ ನೃಸಿಂಹ ದೇವರೇ, ನಿನ್ನ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ತೇಜಸ್ಸಿನಕಿಂತಲೂ ಯಾವತ್ತಿನಕ್ಕಿಂತಲೂ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವ ಪೂರ್ಣವಾದ, ಅತಿಶಯವಾದ ತೇಜಸ್ಸು ಬಲಿಷ್ಠತೆಯಿಂದ ನೀನು ಸನ್ಮುಖನಾಗಿ ಬರುವಂಥವನಾಗು. ಸಹಜವಾದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾದ ಆಲೋಚನೆಯಿಂದ, ಹೊರಗಿನ ಹಾಗೂ ಒಳಗಿನ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾಶ ಮಾಡು. ನೀನೇ ಬಾಹ್ಯ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವವನು, ಜೀವಕ್ಕೆ ಅವರಕವಾದ ಅಜ್ಞಾನಾದಿ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವವನು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಅಜ್ಞಾನ, ಅಭಕ್ತಿ, ಪ್ರಮಾದ, ಅಲಸ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಚೋರರನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವವನಿರುವಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸಮಸ್ತ ಜ್ಞಾನ, ಧನ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಪೂರೈಸಿ ಕೊಡು॥३॥

त्वं हि म॑न्यो॒ अ॒भि॒भू॒त्यो॒जाः॒ स्व॒य॒म्भूः॒ भा॒मा॑ अ॒भि॒मा॒ति॒षा॒हः॒।

वि॒श्व॒च॒र्ष॒णिः॒ स॒ह॒रिः॒ स॒हा॒वा॒न॒स्मा॒स्वो॒जः॒ पृ॒त॒ना॒सु॒ धे॒हि॒॥४॥

पद - त्वं, हि, मन्यो, अभिभूतिःओजाः, स्वयम्भूः, भामः, अभिमातिःसहः, विश्वःचर्षणिः सहूरिः, सहावान्, अस्मासु, ओजः पृतनासु धेहि॥४॥

अन्वयार्थः - [अभिभूतिःओजाः] - पराभिभवकार्योःशाली, [स्वयम्भू] - स्वयमेव स्तम्भे अभिव्यक्तः, [भामः] - प्रकाश ज्ञानरूपः, धर्माविरुद्ध क्रोधवान्, [अभिमातिःसहः] - उभयशत्रुहिंसकः, अभिमतार्थप्रदः, [विश्वचर्षणिः] - नानाविध बहुप्रजाशिष्याधि द्रष्टा, अधिपश्च, [सहूरिः] - सहनशीलः, [सहावान्] - बलवान् शत्रुवेगसहः, मार्गशीर्ष मासप्रियः, [त्वं] - एतादृशो भवान्, [हे मन्यो] -

ಸಂಸಾರ ಸಾಗರವನ್ನು ದಾಟಲು ದುಃಸ್ವಾಧ್ಯರಾಗಿ, ನಿನ್ನಿಂದದೂರವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಸಹ ನಿನ್ನ ಸ್ವಂತ ರಥರೂಪವಾದ ಈ ದೇಹವು ನಿನ್ನ ಪ್ರತಿಮಾಸ್ಥಾನ ಭೂತವೆಂದು ನಂಬಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಸರ್ವಾಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ, ಜ್ಞಾನ ಬಲ ಸಂಪದಾದಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಬಂದು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಧಾನ ಉಳ್ಳವನಾಗು||5||

अयं तै अस्म्युपमेह्यर्वाङ्-प्रतीचीनः सहुरे विश्वधायः।

मन्यौ वज्रिभि मामा ववृत्स्वहनाव दस्यूरुत भौध्यापेः ॥ 6 ॥

ಪದ - ಅಯಂ, ತೇ, ಅಸ್ಮಿ, ಉಪ, ಮಾ, ಆ, ಇಹಿ, ಅರ್ವಾಙ್, ಪ್ರತಿಚೀನಃ, ಸಹುರೇ, ವಿಶ್ವಧಾಯಃ। ಮನ್ಯೋ, ಇತಿ, ವಜ್ರಿನಃ, ಅಭಿ, ಮಾಮ, ಆ ವವೃತ್ಸ್ವ, ಹನಾವ, ದಸ್ಯೂನ್, ಉತ, ಬೋಧಿ, ಅಪೇಃ ॥ 6 ॥

अन्वयार्थः - [सहुरे] - भक्तापराध सहिष्णो (शत्रुसह), [वज्रिन] - ज्ञानानन्दस्वरूप, ज्ञानरूप वज्रायुध इन्द्रिय नियामक, प्रवर्तक, भक्तानां सर्वादिष्व वर्जनशील, [हे मन्यो] - हे नरसिंह, [अयं] - भक्त वर्ग प्रविष्टोऽयं जनः अहं, [अर्वाङ्] - अधस्तनः नीचः बुद्ध्या अल्पोऽपि, [प्रतीचीनः] - तवाज्ञामार्गविरुद्धः, [ते] - तवाधीनः, [अस्मि] - आसम्, [मां] - त्वदीयं मां प्रति, [उप] - समीपं, इहि - आगच्छ, [अत] - किञ्च, त्वं विश्वधायः - समस्त प्रपञ्च जगद्धारण पोषण कर्ता (विश्व कुटुम्बी) असि, अतोपि [मां] - विश्वकुटुम्बान्तर्गतं मां, [अभि] - आसमन्तात् - सर्वतः प्रकारेण, [आ, ववृत्स्व] - भक्तत्वेन (स्वीकुरु) वृणीश्च किञ्च, [आपः] - त्वत्प्राप्तये काले, [बोधि] - प्रमादालस्य निद्राभिः प्रबोध्य बोधय उपदिश, तेन [दस्यून] - बाह्यान्तं शत्रून्, [हनाव] वज्रायुधवान् भवान् त्वदनुगृहीतः अहंचेति उभौ संहरावः ॥ 6 ॥

ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ - ಹೇ ಭಕ್ತಾಪರಾಧ ಸಹಿಷ್ಣೋ, (ಶತ್ರುವಾದರೂ ಸಹ) ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಸ್ವರೂಪ, ಜ್ಞಾನರೂಪ ವಜ್ರಾಯುಧ, ಇಂದ್ರಿಯ (ನಿಯಾಮಕ) ಪ್ರವರ್ತಕ, ಭಕ್ತರ ಸರ್ವಾಧಿಷ್ಠ ನಿವಾರಣಶೀಲ, ನರಸಿಂಹ, ಭಕ್ತವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರವಿಷ್ಟರಾದ (ಜನರು) ನಾವು, ನೀಚ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಅಲ್ಪರಾದರೂ, ನಿನ್ನ ಆಜ್ಞಾ ವಿರುದ್ಧ ಆಚರಣೆ ಇದ್ದರೂ, ನಿನ್ನ ಅಧೀನರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರಣ ನಮ್ಮ ಸಮೀಪ ಬಂದು ಇರು. ಏಕೆಂದರೆ ವಿಶ್ವ ಕುಟುಂಬಾಂತರ್ಗತನಾದ ನನ್ನನ್ನು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತತ್ವೇನ ಸ್ವೀಕರಿಸು. ನೀನು ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾದ ಅಲಸ್ಯ ನಿರ್ದಯಲ್ಲಿದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಎಬ್ಬಿಸಿ, ಉಪದೇಶ ಮಾಡು. ಅದರಿಂದ ಬಾಹ್ಯಾಂತಃ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ವಜ್ರಾಯುಧಧಾರಿಯಾದ ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಇಬ್ಬರೂ ಕೊಡಿ, ಸಂಹರಿಸುವಾ||6||

अभि प्रेहि दक्षिणतो भवा मेऽघां वृत्राणि जङ्घनाव भूरि।

जुहोमि ते धरुणं मध्वो अग्रमुभा उपांशु प्रथमा पिबाव ॥ 7 ॥

ಪದ - ಅಭಿ, ಪ್ರ, ಇಹಿ, ದಕ್ಷಿಣತಃ, ಭವ, ಮೇ, ಅಧ, ವೃತ್ರಾಣಿ, ಜಙ್ಘನಾವ, ಭೂರಿ || ಜುಹೋಮಿ, ತೇ, ಧರುಣಂ, ಮಧ್ವಃ, ಅಗ್ರಮ್, ಉಭೌ, ಉಪಽಽಮ್ಶುಃ, ಪ್ರಥಮಾ, ಪಿಬಾವ || 7 ||

अन्वयार्थः - [हे मन्यो] - प्रथम मन्त्रोक्त श्री नृसिंह!, [मे] - मां प्रति, [अभि] - आसमन्तात् सर्वत्र, सर्वदा, सर्व प्रकारेण सन्नद्धः, [प्र] - प्रकृष्ट उत्साहेन, [इहि] - समीपमागच्छ, [दक्षिणतः] - सर्वदा दक्षिणभागे, [बलं] - बलिष्ठसे (वा)ना परिवार देवता युक्तःसन् बलदायकः [भव] - संरक्षणकर्ता भव, [अध] - तदनन्तरं, [धरुणं] - धारणा शक्तिप्रदं, [अग्रं] - सर्वश्रेष्ठं, [मध्वः] - मधुरं अमृतस्त्राविणं क्षीरादि हविः पदार्थ सोमं, मनोवृत्यादि धर्माविरुद्ध कामादिकं, धर्माविरुद्धं अहं, ममता, पैशुन्यादिकञ्च, [ते] - तुभ्यं त्वदर्थं,

अन्वयार्थः – [हे मन्यो] – हे नरसिंह!, [अग्निरिव] अग्रणीरग्निरिव, [त्विषितः] – तेजोयुक्तः, ज्वलितः सन्, [सहुरे] – ह्रुमितिशब्दायमानोत्साहयुक्त सहनशीलो भवान्, [नः] – अस्माकं सेनानीः – सेना नायक इति, [हृतः] – आहृतःसन्, [एधि] – अभिवृद्धः पूर्णोभव, [सहस्व] – मम अपराधान् क्षमित्वा, [शत्रून्] – बाह्यान्तःशत्रून्, [हत्वाय] – संहारार्थं, [वि] – विचार्य, विशेषेण एते पुत्रादि बान्धवः, कामादयश्च, धर्माऽविरुद्धाः एते धर्माविरुद्धाः इति, [वेदः] – भवान् ज्ञाताच असि, अतः, [भजस्व] – गूढान् अन्तर्बाह्य शत्रून्, ज्ञापय – धर्माविरुद्धान् सेवयस्व, प्रापयस्व, स्वाधीनान् कुरु विभागञ्च कृत्वा, [ओजः] – वीर्यं बलादि स्वरूपे भवान् मयि वीर्यं बलादिकांश्च, [मिमानः] – जानन्, गणयन् मयिचोत्पादयन् सन्, [मृधः] ज्ञानाऽज्ञानादि युद्ध सङ्ग्रामान् धर्मं विरुद्धान् शत्रूँश्च, [वि] – विशेषेण, [नुदस्व] अपनुदस्व, परिहर, घातयच [9]

ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ - ಹೇ ಪೂವೋಕ್ತ ನರಸಿಂಹ ದೇವರೇ, ಏಲ್ಲ ಶ್ರೇಷ್ಠರಲ್ಲಿ ಅಗ್ನಿಯಂತೆ ಸರ್ವೋತ್ತಮನಾದವನೇ, ತೇಜೋಯುಕ್ತನಾಗಿ (ಜ್ವಾಲೆಯಂತೆ) ಹುಂ, ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ಉತ್ಸಾಹ, ಸಹನಶೀಲನಾದವನೇ, ನಮ್ಮನ್ನು ಸೇನಾನಾಯಕನಂತೆ ಇದ್ದು, ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ, ಪೂರ್ಣ(ರಂತಿರು)ರಂತೆ ಮಾಡು. ನಮ್ಮ ಅಪರಾಧಗಳನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತ, ಬಾಹ್ಯಾಂತಃಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಸಂಹರಿಸಿ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಈ ಪುತ್ರ, ಮಿತ್ರ, ಕಲತ್ರಾದಿ ಬಾಂಧವರನ್ನು ಕಾಮಾದಿ ಷಡ್ವೈರಿಗಳನ್ನು ಧರ್ಮವಿರುದ್ಧ ಆಚರಿಸುವವರನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವೆ. ಕಾರಣ ಗೂಢರಾದ (ನಮಗೆ ತಿಳಿಯದ) ಅಂತಃಭಾಷ್ಯ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜ್ಞಾಪಿಸಿ, ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಅವಿರುದ್ಧರಾದವರನ್ನು ಸೇವಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ನಮಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡು. ಸ್ವಾಧೀನರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು. ಹೀಗೆ ವಿಭಾಗಿಸಿ ವೀರ್ಯ, ಬಲಾದಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠನಾದ ನೀನು, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು, ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಜ್ಞಾನ ಅಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಯುದ್ಧ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನೂ ಸಹ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡು॥9॥

सहस्व मन्यो अभिमातिमस्मे रुजन् मृणन् प्रमृणन् प्रेहि शत्रून्।

उग्रं ते पाजौ नन्वा रुरुध्रे वशी वशं नयसे एकज त्वम्॥ 10 ॥

पद – सहस्व, मन्यो इति, अभिऽमातिम् अस्मे इति, रुजन्, मृणन्, प्रमृणन्, प्र, इहि, शत्रून्॥ उग्रं, ते, पाजः, ननु आ, रुरुध्रे, वशी, वशं, नयसे, एकज, त्वम्॥ 10 ॥

अन्वयार्थः – हे एकज – स्त्री-पुं (दोषा) रुषाऽसम्बन्धेन, स्वयमेव, एकस्तम्भादेव आविर्भूत, मुख्यावतार, [मन्यो] – ज्ञानानन्दस्वरूप, धर्माविरुद्ध क्रोधरूप, हे नरसिंह! [अभिमातिं] – अस्मदभीष्टं (अभिमतं), हिंसक शत्रूँ च, [वशी] – स्वाधीनकारी सर्व स्वतन्त्र, त्वं – भवान्, [अस्मे] – अस्माकं, [वशं] – स्वाधीनं, स्वाधीनं नयसे – नीत्वा करोषि, कुरु अतः, [शत्रून्] – हिंसक, दुष्ट, बाह्यान्तःशत्रून्, [रुजन्] – रोगयुक्तं रुग्णं कुर्वन्, [मृणन्] – नाशयन् हिंसयन्, [प्रमृणन्] – अधःक्षित्वा, अपुनरुत्थानं कुर्वन्, [ते] – तव, [उग्रं] – दुष्टानां क्रूरं रूपं, [पाजः] – अज्ञानादि निवारण समर्थ ज्ञानं, बलं अन्नादि भोग्यं वस्तु जातं अस्मदादि भक्त जनार्थ आरुरुध्रे – आरोहणं स्वीयरूपेकुर्वन्, स्वीकुर्वन् असि, [त्वं] – एवं रूपोभवान्, [प्र] – महोत्सवेन, इहि – आगच्छ ॥ 10 ॥

ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ - ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷ ಸಂಬಂಧ ದೋಷವಿಲ್ಲದೇ, ಸ್ವಯಮೇವ ಸ್ವತಃ ಒಂದು ಅಚೇತನ ಸ್ತಂಭದಿಂದಲೇ ಆವಿರ್ಭೂತನಾದ, ದಶಾವತಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಾವತಾರವಾದ ಹೇ, ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಧರ್ಮಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಲ್ಲದ ಕ್ರೋಧ ರೂಪಿಯಾದ ಹೇ ನೃಸಿಂಹ ದೇವರೇ, ನಮ್ಮ ಅಭಿಷ್ಠವಾದವುಗಳನ್ನು, ಹಿಂಸಕರಾದ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು, ಸರ್ವತಂತ್ರಸ್ವತಂತ್ರ ಸ್ವಾಧೀನಕಾರಿಯಾದ ನೀನು, ನಮ್ಮ ವಶರನ್ನಾಗಿ (ಮಾಡುತ್ತಿ) ಮಾಡು. ಹಾಗೂ ಹಿಂಸಕರಾದ, ದುಷ್ಟ ಬಾಹ್ಯಾಂತಃಶತ್ರುಗಳನ್ನು ರೋಗ ಯುಕ್ತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಹಿಂಸಿಸಿ, ನಾಶ ಮಾಡು. ಅವರು ಪುನಃ ಮೇಲೆ ಏಳದಂತೆ ಕೆಳಗೆ ಒಗ್ಗು ದುಷ್ಟರಿಗೆ ಕ್ರೂರ ರೂಪವನ್ನು ತೋರಿ, ನಿನ್ನ ಭಕ್ತ ಜನರಿಗೆ ಅಜ್ಞಾನವೇ ಮೊದಲಾದವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ, ಜ್ಞಾನ, ಬಲ, ಅನ್ನಾದಿ ಭೋಗ್ಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನಿನ್ನ ಸ್ವೀಯರೂಪವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರುವಿ. ಕಾರಣ ಈ ನರಸಿಂಹ ರೂಪದಿಂದ ಮಹೋತ್ಸವದಿಂದ ಬರುವಂಥವನಾಗು||10||

एकौ बहूनामसि मन्यवीळितो विशांविशं युधये सं शिशाधि।
अकृत्तरुत्तवया युजा वयं द्युमन्तं घोषं विजयाय कृण्महे ॥ 11 ॥

ಪದ - एकः, बहूनां, असि, मन्यो, इति, ईळितः, विशाम्, विशाम्, युधये, सम, शिशाधि, अकृत्तरुक्, त्वया, वयं, द्युमन्तं, घोषम्, विजयाय, कृण्महे ॥ 11 ॥

अन्वयार्थः - [हे मन्यो] - ज्ञानस्वरूप नरसिंह त्वं, [बहूनां] - सर्वेषां - देवानां मध्ये अन्त (र्गतत्वेन)नियामकत्वेन, [एकः] त्वमेव मुख्यः इति, [ईळितः] - स्तुतः, [असि] - आसीः, [विशांविशं] - प्रति(प्रजम्) मनुष्यं, [युधये] - युद्धार्थं, [सं शिशाधि] - सम्यक् (शासनं कुरु) नियोजय, तीक्ष्ण बुध्या प्रबोधय, [अकृत्तरुक्] - अच्छिन्न, अकृत्रिमदीप्ते, नरसिंह, [युजा] - नित्य योगवता सरख्या, [त्वया] - भवता, त्वदनुग्रहेण, [विजयाय] - विशिष्ट बाह्यान्तःशत्रुविजयाय, [वयं] - अल्पाअपि त्वदीया वयम्, [द्युमन्तं] - दीप्तिमन्तं, [घोषं] - अट्टहासं सिंहनादं, [कृण्महे] - कुर्मः ॥ 11 ॥

ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ - ಹೇ ಜ್ಞಾನ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ನರಸಿಂಹ ದೇವರೇ, ನೀನು ಎಲ್ಲ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತಾಗಿ, ಅಂತರ್ನಿಯಾಮಕನಾಗಿ, ನೀನೇ ಮುಖ್ಯ ದೇವತೆಯಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು (ಪಾಪ-ದುಃಖ)ಗಳ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಲು, ಸರಿಯಾಗಿ ನಿಯೋಜನ ಮಾಡಿ, ತೀಕ್ಷ್ಣ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸು. ಪ್ರಬೋಧಿಸು. ಛೇದಾದಿ ರಹಿತನಾದ, ಅಕೃತ್ರಿಮ ದೀಪ್ತಿಯುಳ್ಳ ಹೇ ನರಸಿಂಹ ದೇವರೇ, ಗಳಿಯರಂತೆ, ನಿತ್ಯ(ಭೆಟ್ಟಿ)ಯೋಗ ಕೊಟ್ಟು, ನಿನ್ನ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಬಾಹ್ಯಾಂತಃಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಜಯಿಸಲು, ಅಲ್ಲರಾದರೂ ನಿನ್ನವರಾದ ನಾವು ದೀಪ್ತಿಮಂತರಾಗಿ ಅಟ್ಟಹಾಸದಿಂದ ಸಿಂಹನಾದ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ||11||

विजेषकृदिन्द्र इवानवब्रवो(ओ)स्माकं मन्यो अधिपा भवेह।
प्रियं ते नाम सहुरे गृणीमसि विद्वा तमुत्सं यत आबभूथं ॥ 12 ॥

ಪದ - विजेषकृत् इन्द्रः इव अनवब्रवः, अस्माकं, मन्यो इति, अधिपाः, भव, इह, प्रियं, ते, नाम, सहुरे, गृणीमसि, विद्वा, तम्, उत्सम्, यतः आबभूथ ॥ 12 ॥

अन्वयार्थः - [विजेषकृत्] - विजयकृत्, विजिगीषुः, [हे मन्यो] - ज्ञानानन्दस्वरूप त्वं हे नरसिंह! [इन्द्र इव] - त्रिलोकाधिपतिः परमेश्वर इव, [अनवब्रवः] - अनिन्दितवचनः, अनिन्दकः, अपवाद वर्जितः सन्, [अस्माकं] - नः त्वन्नाथानामस्माकं, [अधिपाः] - अधिकं रक्षिताः अधिपतिः रक्षकः, [भव] अस्मिन्पूजने,

ಮನುಷ್ಯ ಲೋಕ, [ಇಹ] - ಇದಾನಿ, [ತೇ] - (ತವ) ಮತ್ಸ್ವಾಮಿನ: ತವ,[ಸಹುರೇ] - ಕ್ಷಮಾಶೀಲೇತಿ, [ಪ್ರಿಯಂ] - ಪ್ರೀತಿ ವಿಷಯಂ, ಪ್ರಿಯಾಸ್ಪದಂ, ಪ್ರಿಯತಮಂ, [ನಾಮ] - ಅಭಿಧೇಯಂ, ವಯಂ, [ಗೃಣಿಮಸಿ] - ಗಾಯತ್ರಾದಿ ಮನ್ತ್ರೈ: ಸ್ತುವಾಮ:, [ಯತ:] - ತವ ನಾಮಸ್ತೋತ್ರೋಚಾರಣಾತ್ ಭವಾನ, [ಆ] - ಸಮ್ಯಕ್, [ಉತ್ಸಮ] - ಉತ್ಕೃಷ್ಟಮ್, ಉತ್ಸುಕಂ ಬಲಸ್ಯೋದ್ರಮಯಿತಾರಂ, [ಬಭೂಥ] - ಭವಸಿ ಇತಿ, [ತಂ] - ತಾಡಶಂ, ಗುಣ ವಿಶಿಷ್ಟಂ ಭವಂತಂ, [ವಿದ್ವಾ] - ಜಾನೀಮ: || 12 ||

ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ - ಭಕ್ತರಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಜಯವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡತಕ್ಕ, ಜ್ಞಾನಾನಂದಸ್ವರೂಪಿಯಾದ ಹೇ ನರಸಿಂಹ ದೇವರೇ, ತೈಲೋಕ್ಯಾಧಿಪತಿ ಪರಮೇಶ್ವರನಂತೆ, ಅಪವಾದವರ್ಜಿತ, ಅನಿಂದಕನಾಗಿ, ನಿನ್ನಂಥ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ನಮಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾಗಿ ರಕ್ಷಕನಾಗಿರು. ಮನುಷ್ಯ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈಗ ನಮ್ಮ ಸ್ವಾಮಿಯಾದ ನಿನ್ನ, ಕ್ಷಮಾಶೀಲವೇ ಮೊದಲಾದ ಪ್ರೀತಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದನಾದ ನಿನ್ನನ್ನು ಗಾಯತ್ರಾದಿ ಮಂತ್ರಗಳಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಿನ್ನ ನಾಮ ಸ್ತೋತ್ರಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ನೀನು ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವಿ. ಅಂಥ ಗುಣವಿಶಿಷ್ಟತೆಯುಳ್ಳವನು ನೀನು ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದೇವೆ||12||

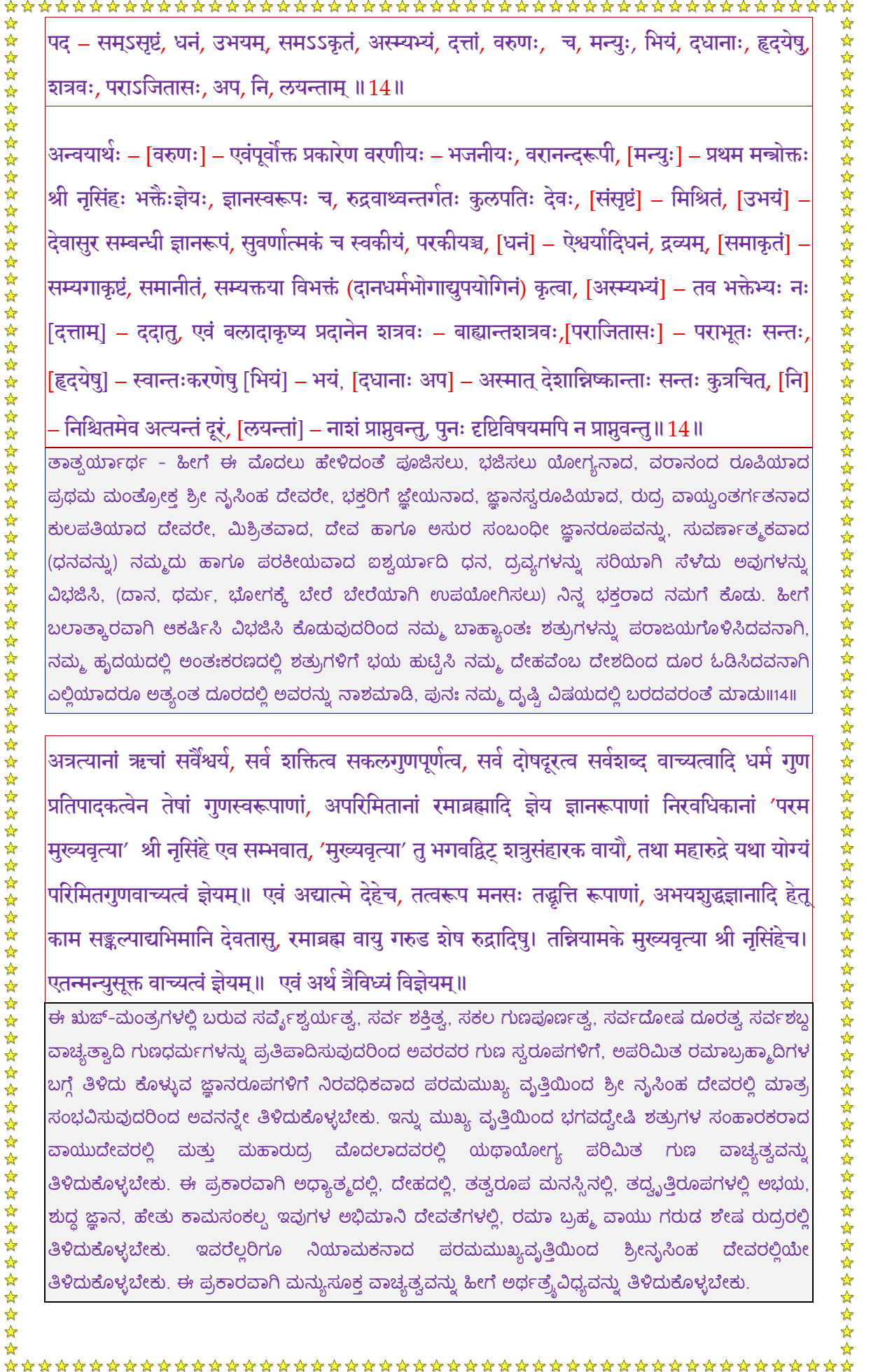
आभूत्या सहजा वज्र सायक सहो विभर्षिभिभूत उत्तरम्।
कृत्वा नो मन्यो सह मेधैधि महाधनस्य पुरुहूत संसृजि || 13 ||

ಪದ - ಆ, ಭೂತ್ಯಾ, ಸಹಜ:, ವಜ್ರ, ಸಾಯಕ, ಸಹ:, ವಿಭರ್ಷಿ, ಅಭಿಭೂತೇ ಉತ:ತರಮ್, ಕೃತ್ವಾ, ನ: ಮನ್ಯೋ, (ಇತಿ) ಸಹ, ಮೇಧಿ, ಏಧಿ, ಮಹಾಧನಸ್ಯ, ಪುರುಹೂತ, ಸಮ, ಅಸೃಜಿ || 13 ||

ಅನ್ವಯಾರ್ಥ: - [ಹೇ ಪುರುಹೂತ] - ಬಹುಭಿ: ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ದೇವೈ: ಸ್ತೋತ್ರೇಣಾಹೂತ, [ವಜ್ರ] - ಶತ್ರುವರ್ಜನಕೃತ, ಜ್ಞಾನಾನಂದಸ್ವರೂಪ, ವಜ್ರವತ್ಸಾರಭೂತ, [ಸಾಯಕ] - ಬಾಹ್ಯಾಂತ: ಶತ್ರು ಲಯಕೃತ, [ಅಭಿಭೂತೇ] - ಪರಾಭಿಭವಕರ್ತ:, [ಮನ್ಯೋ] - ಹೇ ನರಸಿಂಹ, [ಆಸಭೂತ್ಯಾ] - ಆಸಮಂತಾತ್ ಸಮ್ಯಕ್ ಅಗ್ನಿಮಾಧ್ಯಶ್ವೈರ್ಯಾದಿನಾ ಕಾದಾಚಿದಪಿ ವಿಯೋಗಮಜಾನಂತ್ಯಾ, ಸದಾ ಅವಿಯೋಗಿನ್ಯಾ ಆಸಮಂತಾತ್ಸದಾ ದಾಸೀ ರೂಪಿಣ್ಯ: ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮ್ಯಾ ಸಹ, ಸಹಿತ:, [ಸಹಜಾ:] - ಸಹೋತ್ಪನ್ನ:, ಜ್ಞಾನಾದಿ ಸಮ್ಪತ್ಸ್ವಭಾವ: ಭವಾನ, [ಉತ್ತರಂ] - ಉತ್ತಮತರಂ, [ಸಹ:] - ಸರ್ವ ಸಮರ್ಥ ಕಾರ್ಯಕರಣ ಸಮರ್ಥ ಬಲಂ, [ವಿಭರ್ಷಿ] - ಧಾರಯಸಿ, ಏತಾದೃಶ:, ತ್ವಂ - [ನ:] - ಅಸ್ಮಾಕಂ, [ಕೃತ್ವಾ] - ತವ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದೇನ ನಿವೃತ್ತ ಕರ್ಮಣಾ, [ಮೇಧಿ] - ಆನಂದ್ಯ, ತೇನ ಚ ತತ:, [ನ:] - ಅಸ್ಮಾಕಂ, [ಮಹಾಧನಸ್ಯ] - ಮಹೈಶ್ವರ್ಯಸ್ಯ ಮೋಕ್ಷರೂಪ ಮಹಾ ಪುರುಷಾರ್ಥಸ್ಯ, ಬಾಹ್ಯಾಂತ: ಶತ್ರುಭಿ:ಸಹ ಯುದ್ಧಸ್ಯಚ, [ಸಂಸೃಜಿ] - ಸೃಷ್ಟಯೇ, [ಏಧಿ] - ಅಭಿವೃದ್ಧೋಭವ ಸ್ನಿಗ್ಧೋ ಭವ || 13 ||

ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ - ಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಸರ್ವ ದೇವತೆಗಳ ಸ್ತೋತ್ರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕ, ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ, ಜ್ಞಾನಾನಂದ ಸ್ವರೂಪಿಯಾದ, ವಜ್ರದಂತೆ ಸಾರಭೂತನಾದ, ಬಾಹ್ಯಾಂತ:ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ, ಹೇ ನರಸಿಂಹನೇ ಅಣಿಮಾದ್ಯಷ್ಟೈಶ್ಚಾರ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ನಿನ್ನ ಸಂಗಡ ಯಾವಾಗಲೂ ಇರುವ ಯಾವಾಗಲೂ ನಿನ್ನ ವಿಯೋಗವನ್ನು ಕಾಣದ, ನಿನ್ನ ದಾಸಿರೂಪಿಯಾದ, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮೀಯಿಂದ ಸಹಿತನಾಗಿ, ಜ್ಞಾನಾದಿ ಸಂಪತ್ತುಗಳೇ ಸ್ವಭಾವವುಳ್ಳ ನೀನು, ಸರ್ವ ಸಮರ್ಥನಿದ್ದು, ಕಾರ್ಯಕಾರಣ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಬಲಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದ ನೀನು, ನಮ್ಮನ್ನು, ನಿನ್ನ ಪ್ರೀತ್ಯಾಸ್ಪದರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ನಿವೃತ್ತಿ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತ ಆನಂದಿಸು. ಅದರಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ಮಹಾ ಐಶ್ವರ್ಯಪ್ರದವಾದ ಮೋಕ್ಷರೂಪ ಮಹಾಪುರುಷಾರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಾಹ್ಯಾಂತ:ಶತ್ರುಗಳ ಸಂಗಡ ಯುದ್ಧ ಮಾಡಿ ಸೋಲಿಸಿ, ನಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡು||13||

संसृष्टं धनमुभयं समाकृतमस्मभ्यं धत्तां वरुणश्च मन्युः।
भियं दधाना हृदयेषु शत्रवः पराजितासो अप् नि लयन्ताम् || 14 ||

ಪದ - ಸಮಸ್ಸೃಷ್ಟಂ, ಧನಂ, ಉಭಯಮ್, ಸಮಸ್ಸಕೃತಂ, ಅಸ್ಮ್ಯಭ್ಯಂ, ದತ್ತಾಂ, ವರುಣಃ, ಚ, ಮನ್ಯುಃ, ಭಿಯಂ, ದಧಾನಾಃ, ಹೃದಯೇಷು, ಶತ್ರುವಃ, ಪರಾಽಜಿತಾಸಃ, ಅಪ, ನಿ, ಲಯಂತಾಮ್ || 14 ||

ಅನ್ವಯಾರ್ಥಃ - [ವರುಣಃ] - ಉಪ್ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪ್ರಕಾರೇಣ ವರಣೀಯಃ - ಭಜನೀಯಃ, ವರಾನಂದರೂಪಿ, [ಮನ್ಯುಃ] - ಪ್ರಥಮ ಮನ್ವೋಕ್ತಃ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹಃ ಭಕ್ತೈಃ ಜ್ಞೇಯಃ, ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಃ ಚ, ರುದ್ರವಾತ್ಸವಂತರ್ಗತಃ ಕುಲಪತಿಃ ದೇವಃ, [ಸಂಸ್ಕೃತಂ] - ಮಿಶ್ರಿತಂ, [ಉಭಯಂ] - ದೇವಾಸುರ ಸಮ್ಬಂಧಿ ಜ್ಞಾನರೂಪಂ, ಸುರ್ವರ್ಗಾತ್ಮಕಂ ಚ ಸ್ವಕೀಯಂ, ಪರಕೀಯಮ್, [ಧನಂ] - ಉಪ್ಪೂರ್ವಾದಿಧನಂ, ದ್ರವ್ಯಮ್, [ಸಮಾಕೃತಂ] - ಸಮ್ಯಗಾಕೃತಂ, ಸಮಾನೀತಂ, ಸಮ್ಯಕ್ತಯಾ ವಿಭಕ್ತಂ (ದಾನಧರ್ಮಭೋಗಾಧ್ಯುಪಯೋಗಿನಂ) ಕೃತ್ವಾ, [ಅಸ್ಮ್ಯಭ್ಯಂ] - ತವ ಭಕ್ತೇಭ್ಯಃ ನಃ [ದತ್ತಾಮ್] - ದದಾತು, ಉವಂ ಬಲಾದಾಕೃಷ್ಯ ಪ್ರದಾನೇನ ಶತ್ರುವಃ - ಬಾಹ್ಯಾಂತಶತ್ರುವಃ, [ಪರಾಜಿತಾಸಃ] - ಪರಾಭೂತಃ ಸಂತಃ, [ಹೃದಯೇಷು] - ಸ್ವಾಂತಃಕರಣೇಷು [ಭಿಯಂ] - ಭಯಂ, [ದಧಾನಾಃ ಅಪ] - ಅಸ್ಮಾತ್ ದೇಶಾನ್ವಿಷ್ಕಾಂತಾಃ ಸಂತಃ ಕುತ್ರಚಿತ್, [ನಿ] - ನಿಶ್ಚಿತಮೇವ ಅತ್ಯಂತಂ ದೂರಂ, [ಲಯಂತಾಂ] - ನಾಶಂ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತು, ಪುನಃ ದೃಷ್ಟಿವಿಷಯಮಪಿ ನ ಪ್ರಾಪ್ನುವಂತು || 14 ||

ತಾತ್ಪರ್ಯಾರ್ಥ - ಹೀಗೆ ಈ ಮೊದಲು ಹೇಳಿದಂತೆ ಪೂಜಿಸಲು, ಭಜಿಸಲು ಯೋಗ್ಯನಾದ, ವರಾನಂದ ರೂಪಿಯಾದ ಪ್ರಥಮ ಮನ್ವೋಕ್ತ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹ ದೇವರೇ, ಭಕ್ತರಿಗೆ ಜ್ಞೇಯನಾದ, ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪಿಯಾದ, ರುದ್ರ ವಾಯುಂತರ್ಗತನಾದ ಕುಲಪತಿಯಾದ ದೇವರೇ, ಮಿಶ್ರಿತವಾದ, ದೇವ ಹಾಗೂ ಅಸುರ ಸಂಬಂಧಿ ಜ್ಞಾನರೂಪವನ್ನು, ಸುರ್ವರ್ಗಾತ್ಮಕವಾದ (ಧನವನ್ನು) ನಮ್ಮದು ಹಾಗೂ ಪರಕೀಯವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯಾದಿ ಧನ, ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಸೆಳೆದು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಭಜಿಸಿ, (ದಾನ, ಧರ್ಮ, ಭೋಗಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು) ನಿನ್ನ ಭಕ್ತರಾದ ನಮಗೆ ಕೊಡು. ಹೀಗೆ ಬಲಾತ್ಕಾರವಾಗಿ ಆಕರ್ಷಿಸಿ ವಿಭಜಿಸಿ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಬಾಹ್ಯಾಂತಃ ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಪರಾಜಯಗೊಳಿಸಿದವನಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಅಂತಃಕರಣದಲ್ಲಿ ಶತ್ರುಗಳಿಗೆ ಭಯ ಹುಟ್ಟಿಸಿ ನಮ್ಮ ದೇಹವೆಂಬ ದೇಶದಿಂದ ದೂರ ಓಡಿಸಿದವನಾಗಿ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅತ್ಯಂತ ದೂರದಲ್ಲಿ ಅವರನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿ, ಪುನಃ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬರದವರೆಂತೆ ಮಾಡು || 14 ||

ಅತ್ರತಯಾನಾಂ ಋಚಾಂ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯ, ಸರ್ವ ಶಕ್ತೀತ್ವ ಸಕಲಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವ, ಸರ್ವ ದೋಷದೂರತ್ವ ಸರ್ವಶಬ್ದ ವಾಚ್ಯತ್ವಾದಿ ಧರ್ಮ ಗುಣ ಪ್ರತಿಪಾದಕತ್ವೇನ ತेषಾಂ ಗುಣಸ್ವರೂಪಾಣಾಂ, ಅಪರಿಮಿತಾನಾಂ ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ಜ್ಞೇಯ ಜ್ಞಾನರೂಪಾಣಾಂ ನಿರವಧಿಕಾನಾಂ 'ಪರಮ ಮುಖ್ಯವೃತ್ಯಾ' ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹೇ ಉವ ಸಮ್ಭವಾತ್, 'ಮುಖ್ಯವೃತ್ಯಾ' ತು ಭಗವದ್ವಿತ್ ಶತ್ರುಸಂಹಾರಕ ವಾಯು, ತಥಾ ಮಹಾರುದ್ರೇ ಯಥಾ ಯೋಗ್ಯಂ ಪರಿಮಿತಗುಣವಾಚ್ಯತ್ವಂ ಜ್ಞೇಯಮ್ || ಉವಂ ಅಧ್ಯಾತ್ಮೇ ದೇಹೇಚ, ತತ್ಪರೂಪ ಮನಸಃ ತದ್ವೃತ್ತಿ ರೂಪಾಣಾಂ, ಅಭಯಶುಭಜ್ಞಾನಾದಿ ಹೇತು ಕಾಮ ಸಂಕಲ್ಪಾಧಿಭಿಮಾನಿ ದೇವತಾಸು, ರಮಾಬ್ರಹ್ಮ ವಾಯು ಗರುಡ ಶೇಷ ರುದ್ರಾದಿಷು | ತನ್ನಿಯಾಮಕೇ ಮುಖ್ಯವೃತ್ಯಾ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹೇಚ | ಉತ್ಪನ್ನಮನ್ಯುಸೂಕ್ತ ವಾಚ್ಯತ್ವಂ ಜ್ಞೇಯಮ್ || ಉವಂ ಅರ್ಥ ತ್ರೈವಿಧ್ಯಂ ವಿಜ್ಞೇಯಮ್ ||

ಈ ಋಷಿ-ಮಂತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸರ್ವೈಶ್ವರ್ಯತ್ವ, ಸರ್ವ ಶಕ್ತಿತ್ವ, ಸಕಲ ಗುಣಪೂರ್ಣತ್ವ, ಸರ್ವದೋಷ ದೂರತ್ವ ಸರ್ವಶಬ್ದ ವಾಚ್ಯತ್ವಾದಿ ಗುಣಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರವರ ಗುಣ ಸ್ವರೂಪಗಳಿಗೆ, ಅಪರಿಮಿತ ರಮಾಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುವ ಜ್ಞಾನರೂಪಗಳಿಗೆ ನಿರವಧಿಕವಾದ ಪರಮಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀ ನೃಸಿಂಹ ದೇವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸಂಭವಿಸುವುದರಿಂದ ಅವನನ್ನೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಮುಖ್ಯ ವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವದ್ವೇಷಿ ಶತ್ರುಗಳ ಸಂಹಾರಕರಾದ ವಾಯುದೇವರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಹಾರುದ್ರ ಮೊದಲಾದವರಲ್ಲಿ ಯಥಾಯೋಗ್ಯ ಪರಿಮಿತ ಗುಣ ವಾಚ್ಯತ್ವವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದಲ್ಲಿ, ದೇಹದಲ್ಲಿ, ತತ್ಪರೂಪ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ತದ್ವೃತ್ತಿರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಯ, ಶುಭ ಜ್ಞಾನ, ಹೇತು ಕಾಮಸಂಕಲ್ಪ ಇವುಗಳ ಅಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ, ರಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ ವಾಯು ಗರುಡ ಶೇಷ ರುದ್ರರಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಿಯಾಮಕನಾದ ಪರಮಮುಖ್ಯವೃತ್ತಿಯಿಂದ ಶ್ರೀನೃಸಿಂಹ ದೇವರಲ್ಲಿಯೇ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಮನ್ಯುಸೂಕ್ತ ವಾಚ್ಯತ್ವವನ್ನು ಹೀಗೆ ಅರ್ಥತ್ಯವಿದ್ಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಅಸ್ಮೈದ್ಭವಂತರ್ಗತ ಶ್ರೀಭಾರತೀರಮಣ ಮುಖ್ಯಪ್ರಾಣಾಂತರ್ಗತ ಮನ್ಯುನಾಮಕ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಪ್ರೀಯತಾಂ
ಪ್ರೀತೋವರದೋ ಭವತು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು॥ ಆದಿ ಮಧ್ಯ ಅಂತ್ಯ ಸ್ವರ ವರ್ಣ, ಲೋಪ, ಸರ್ವದೋಷ
ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ಯರ್ಥಂ ನಾಮತ್ರಯಮಂತ್ರಜಪಂ ಕರಿಷ್ಯೇ - ಶ್ರೀ ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ - ಅನಂತಾಯ ನಮಃ - ಗೋವಿಂದಾಯ
ನಮಃ, ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ - ಅನಂತಾಯ ನಮಃ - ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ, ಅಚ್ಯುತಾಯ ನಮಃ - ಅನಂತಾಯ ನಮಃ
- ಗೋವಿಂದಾಯ ನಮಃ - ಅಚ್ಯುತಾನಂತಗೋವಿಂದೇಭ್ಯೋ ನಮೋ ನಮಃ - ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಾರ್ಪಣಮಸ್ತು.

॥ಪ್ರೀಣಯಾಮೋ ವಾಸುದೇವಂ ದೇವತಾಮಮಂಡಲಾಽಖಂಡಮಣ್ಣನಮ್॥